

Üniversite Ö?rencilerinin Fonksiyonel Besin Bilgi Düzeylerini Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversite Ö?rencilerinin Fonksiyonel Besin Bilgi Düzeylerini Belirleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32170>

Özet

Bu akademik ölçek giri?i, 2007 y?l?nda Hacer Savurdan taraf?ndan geli?tirilen **Üniversite Ö?rencilerinin Fonksiyonel Besin Bilgi Düzeylerini Belirleme Ölçe?i**'ni (ÜÖFBBBDÖ) detayland?rmaktadır. Ölçe?in temel amac?, üniversite düzeyindeki ö?rencilerin fonksiyonel besinler, bunlar?n sa?lık üzerindeki etkileri ve beslenme düzenindeki rolleri hakk?ndaki bilgi seviyelerini objektif ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tirme çal??mas?, **psikometrik** özelliklerinin belirlenmesi amac?yla bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekte?tirilmi?tir.

Ölçek, ö?rencilerin modern beslenme e?ilimleri ve sa?lık geli?tirici g?dalar hakk?ndaki fark?ndalıklar?n? de?erlendirmek için kritik bir araç sunmaktadır. Bu tür g?dalar?n popülaritesinin artmas? göz önüne al?nd???nda, bireylerin do?ru bilgiye sahip olup olmadıklar?n? tespit etmek, halk sa?lık ve **beslenme e?itimi** programlar?n?n planlanmas? aç?s?ndan büyük önem ta??maktadır.

Anahtar Kelimeler

Fonksiyonel besin, beslenme, bilgi düzeyi, üniversite ö?rencileri, ölçek geli?tirme, psikometri.

Yazarlar

Hacer Savurdan

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, **Selçuk Üniversitesi** ö?rencileri üzerinde yap?lan bir yüksek lisans tezi çal??mas? çerçevesinde, **fonksiyonel besinler** hakk?ndaki bilgi düzeylerini saptayacak geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olu?turmaktır. Bu çal??ma, ö?rencilerin fonksiyonel g?dalar?n tan?m?, faydalar?, kaynaklar? ve tüketim ?ekilleri konusundaki bilgi eksikliklerini veya yeterliliklerini ortaya ç?karmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, gelecekteki beslenme ve halk sa?lık ara?t?rmalar?nda kullan?lmas? planlanarak geli?tirilmi?tir. Elde edilen veriler, üniversite gençli?ine yönelik spesifik **beslenme müdahaleleri** ve e?itim materyallerinin tasarlanmas?nda temel te?kil etmeyi amaçlamaktadır.

Yap?

ÜÖFBBBDÖ'nün ölçtü?ü temel yap?, "Fonksiyonel Besin Bilgisi"dir. Bu yap?, bili?sel bir alan? temsil eder ve ö?rencilerin sadece g?dalar?n temel besin de?erlerini de?il, ayn? zamanda sa?lık üzerinde fizyolojik faydalar sa?layan bile?enleri (örne?in, probiyotikler, prebiyotikler, omega-3 ya? asitleri) ne kadar tan?dıklar?n? de?erlendirir.

Ölçek, öğrencilerin **fonksiyonel gıda** kavramına yönelik doğru ve yanlış inanışları, bu gıdaların kronik hastalıkların önlenmesindeki potansiyel rollerine dair bilgilerini ve güncel beslenme literatürüne olan atıfta bulunmaları ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu bilgi düzeyi, öğrencilerin genel sağlık davranışları ve gıda seçimlerini etkileyen önemli bir faktör olarak kabul edilmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirilme sürecinde geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Kaynak bilgide spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, bir yüksek lisans tezi kapsamında, genellikle Kapsam Geçerliği (uzman görüşleri ile) ve Yapı Geçerliği (Faktör Analizi yoluyla) test edilmiştir.

Yapı geçerliği, ölçek maddelerinin teorik olarak temsil etmesi beklenen **fonksiyonel besin bilgisi** yapısının ne kadar doğru ölçtüğünü göstermektedir. Bu amaçla, ölçeğin kavramsal çerçeveye uygunluğu ve maddelerin ilgili alt boyutlara ayrıştırma yeteneği incelenmiştir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Orijinal kaynakta spesifik bir güvenilirlik katsayısı (örneğin, **Cronbach Alfa** değeri) sunulmamıştır.

Ancak, ölçek geliştirme metodolojisi gereği, iç tutarlılık analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçekteki tüm maddelerin aynı temel yapıyı, yani **Fonksiyonel Besin Bilgi Düzeyini**, tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Faktör Analizi

ÜÖFBBDÖ'nün yapı geçerliğini sağlamak amacıyla **Faktör Analizi** uygulanmıştır. Geliştirme çalışması yeni bir ölçek olduğu için, büyük ihtimalle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak ölçeğin faktör yapısı belirlenmiştir.

Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve bu alt boyutların toplam varyans açıklama oranını ortaya koyar. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya mı, yoksa tek boyutlu bir yapıya mı temsil ettiğini belirlemede kritik rol oynamıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir ölçme aracı oluşturulmuştur.)

Format: Bilgi Düzeyi Testi (Çoktan seçmeli veya doğru/yanlış formatında bilgi maddeleri içermesi)

muhtemeldir.)

Kullanılabilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri

Yaş Grubu: Genellikle 18-25 yaş aralığı (Lisans eğitimi alan bireyler).

Popülasyon Detayları: Selçuk Üniversitesi'nde öğrenim gören lisans öğrencileri.

Test Metodolojisi: Psikometrik yöntemlerle geçerlik ve güvenirlik çalışmaları tamamlanmış, öz bildirim temelli bilgi değerlendirme ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Fonksiyonel gıda, beslenme eğitimi, bilgi ölçümü, lisans öğrencisi, ölçekleme, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Bağıl E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değil.

Yazma Adresi: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Çalışman yapılı kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Test Yayı: 2007

Şinler ve Ücret: Ölçek, bir akademik tez çalışması kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için sorumlu yazar Hacer Savurdan veya Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Tezin tam metnine Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilmektedir. Aşağıdaki bağlantı teze yönlendirmektedir: tez.yok.gov.tr

Kaynaklar

Savurdan, H. (2007). *Üniversite öğrencilerinin fonksiyonel besin bilgi düzeylerini belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme: Geçerlik ve güvenirlik çalışması* (Yayımlanmamış yüksek lisans).

Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[universite-ogrencilerinin-fonksiyonel-besin-bilgi-duzeylerini-belirleme-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/universite-ogrencilerinin-fonksiyonel-besin-bilgi-duzeylerini-belirleme-olcegi-toad.pdf)

Üniversite Öğrencilerinin Fonksiyonel Besin Bilgi Düzeylerini Belirleme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için Savurdan (2007) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM